

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Jitky Hroudové v právní věci žalobce **JUDr. Aleše A.** proti žalovanému **Národnímu bezpečnostnímu úřadu**, se sídlem v Praze 5, Na Popelce 2/16, pošt.schránka 49, o žalobě proti rozhodnutím ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 6.1.2011, č.j.: 6/2011-NBÚ/07-OP a ze dne 10.1.2011, č.j.: 10/2011-NBÚ/07-OP

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Žalobce se žalobou, doručenou Městskému soudu v Praze dne 31.1.2011, domáhal přezkoumání dvou rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu (dále též žalovaného správního úřadu), jimiž dne 6.1.2011 zamítl rozklad proti rozhodnutí tohoto úřadu o zrušení platnosti osvědčení ze dne 22.9.2010 a dne 10.1.2011 rozhodl o zamítnutí rozkladu žalobce proti rozhodnutí úřadu o nevydání osvědčení ze dne 29.9.2010.

Žalobce v podané žalobě popsal rozhodný skutkový děj s tím, že mu bylo v dubnu 2002 vydáno osvědčení pro stupeň utajení “Přísně tajné”, po uplynutí doby platnosti tohoto osvědčení požádal úřad o prověření pro stupeň utajení “Důvěrné”. Toto osvědčení mu bylo

vydáno dne 24.3.2006. Vzhledem k reorganizaci v rámci svého pracovního zařazení žalobce požádal o vydání osvědčení pro stupeň utajení "Tajné". V průběhu bezpečnostního řízení pro tento stupeň utajení obdržel žalobce oznámení o zahájení řízení podle zákona o zrušení platnosti osvědčení pro stupeň "Důvěrné" a převzal uvedená rozhodnutí úřadu a ředitele úřadu. V zákonné lhůtě rozhodnutí, vydaná úřadem, napadl rozklady, které ředitel úřadu zamítl přes odlišné usnesení rozkladové komise. Ředitel úřadu ve svých rozhodnutích uvedl, že u žalobce existuje bezpečnostní riziko ve smyslu ustanovení § 14 odst. 2 písm. b) zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), tj. činnost, spočívající v potlačování základních práv a svobod a podpora takové činnosti. Toto bezpečnostní riziko úřad spatřuje v jednání žalobce „v uvědomělem a aktivním výkonu činnosti příslušníka vojenské kontrarozvědky v letech 1982 - 1985 a následně i po dobu studia na Vysoké škole SNB až do roku 1990".

Žalobce v podané žalobě vyjádřil s uvedenými rozhodnutími ředitele úřadu a odůvodněním zamítavých stanovisek k podaným rozkladům zásadní nesouhlas. Odůvodnění obou rozhodnutí, která jsou v podstatě shodná, vycházejí z údajně nově získaných poznatků, které údajně nebyly v době, kdy žalobce získal osvědčení pro stupeň utajení "Přísně tajné" a následně "Důvěrné", známy. Žalobce uvedl, že tyto argumenty se nezakládají na pravdě, neboť všechny použité poznatky byly obsahem bezpečnostních řízení i v předchozí době. V průběhu všech bezpečnostních řízení žalobce zcela pravdivě uváděl všechny skutečnosti a podrobil se zákonem stanoveným požadavkům pro dané stupně utajení, včetně psychodiagnostického a fyziodetekčního vyšetření. Bez řádného bezpečnostního řízení by zjevně nemohl po dobu jedenácti let pracovat v rámci tehdejšího VOZ po předchozích prověrkách v rámci atestací a parlamentních reatestací. Všechny orgány měly k dispozici veškeré materiály včetně operativních a výsledky předchozích bezpečnostních řízení respektoval úřad i po odchodu žalobce z činné služby v roce 2001. Ředitel žalovaného sám uvedl, že u osoby žalobce není spatřováno bezpečnostní riziko ve smyslu ustanovení § 14 odst.3 písm.a) zákona, tedy to, že po krátkou dobu byl žalobce zařazen u vojenské kontrarozvědky (VKR). To vše za situace, kdy nutně věděl, že v době zařazení žalobce u VKR platily konkrétní organizační normy, které byly úřadu plně k dispozici. V napadených rozhodnutích žalovaný pouze cituje z tehdy platných směrnic, které hodnotí jako důkaz toho, že žalobce je osobou bezpečnostně nespolehlivou. Toto je v rozporu s tvrzením, že k přehodnocení předchozích stanovisek došlo po získání dosud neznámých poznatků. Veškeré tyto informace byly nepochybně známy jak VOZ, tak v pozdější době žalovanému NBU. Je s podivem, že organizační normy, kterými se řídila a byla organizována činnost VKR, byly založeny do bezpečnostního spisu jako dokument dříve neznámý a tedy jsou v konečném důsledku ředitelem úřadu hodnoceny jako důvod bezpečnostní nespolehlivosti, přestože jsou zcela obecného charakteru a nelze z nich dovozovat konkrétní činnost žalobce, podléhající ustanovení § 14 odst.2 písm.b) zákona.

Žalobce v podaných rozkladech uváděl, že řada uváděných skutečností v napadených rozhodnutích je nepravdivá a řada z nich je účelově interpretována jednostranně v neprospěch žalobce v době, kdy uplynulo dvacet let od ukončení činnosti žalobce u VKR. Ředitel žalovaného úřadu se nevypořádal s řadou namítaných faktů a vybral pouze účelově některé skutečnosti bez relevantní důkazní opory. Ředitel úřadu ze záznamu o pohovoru ze dne 15.1.1980 subjektivně vyvozuje, že úřad má za prokázané, že žalobce alespoň rámcově musel vědět o tom, co bude dělat. Nijak však nevzal v úvahu argumentaci žalobce o tom, že byl seznámen skutečně pouze rámcově o oblastech působení vojenské kontrarozvědky při ochraně utajovaných informací, kriminální trestné činnosti ve vojenských objektech, povinnosti sloužit podle potřeb, nutnost studia na vysoké škole a podobně. Ředitel úřadu bez konkrétního

důvodu vyvozoval závěry, přičemž je zjevné, že před nástupem k této složce nebylo možné kohokoli seznamovat s konkrétními úkoly zpravodajské služby. V napadených rozhodnutích je tak prezentován pouze ničím nepodložený a vágní závěr ředitele úřadu, který charakterizuje důkazní nouzi, že - jinými slovy - pokud žalobce činnost, spočívající v potlačování základních práv a svobod neprováděl, tedy ji alespoň minimálně podporoval.

Žalobce v podané žalobě namítl, že další pochybení ředitele úřadu spatřuje v argumentaci, že žalobce i v době studia na Vysoké škole SNB prováděl zpravodajskou činnost a účastnil se MBO. V rámci bezpečnostního pohovoru žalobce sám uvedl, že v rámci studia byl velením školy v jednom případě zařazen ke střezení volební místnosti spolu s příslušníky Veřejné Bezpečnosti, byl předvolán k plnění úkolu osobní ochrany tehdejšího ruského prezidenta Gorbačova a po dobu stáže byl zařazen na bývalém pracovišti v Rokycanech, kde se formálně účastnil akce ASTA. V těchto případech se však nejednalo o zpravodajskou činnost a v prospěch žalobce jednoznačně hovoří informační otevřenost, když uváděl akci ASTA, i když jej s ní nepojila žádná služební vazba. Po roce 1989 byl žalobce zařazen do tzv. dočasné skupiny pro boj s kriminalitou, kde zpravodajská činnost prováděna nebyla. Žalobce se rovněž v podané žalobě ohradil proti nepodloženému tvrzení, že byl vyslán ke studiu na Vysoké škole SNB, protože se u jeho osoby nejednalo o řadového příslušníka VKR bez perspektivy. Ředitel úřadu opakovaně vůbec nebere v úvahu skutečnost, že žalobce byl jednak zařazen na základní funkci, tedy každý na základní funkci má nepochybně perspektivu a jednak se jednalo o tabulkové místo s předepsaným vysokoškolským vzděláním. Tzv. polická spolehlivost a angažovanost žalobce, uváděná ředitelem úřadu, vychází pouze z osobních spisů. V té době byla hodnocení zcela formalizována a poplatná době. Vyjádření, obsažená v jednotlivých hodnoceních, však neodráží skutečnost. Žalobce v rozkladech jednoznačně uvedl, že obdobná hodnocení mají téměř všichni vojáci z povolání, sloužící v té době, včetně těch, kteří v současné době zastávají nejvyšší armádní a politické funkce.

Žalobce v podané žalobě rovněž vyjádřil zásadní nesouhlas s nepochopením tvrzení žalobce, že se nezpronevřil demokratickým zásadám ani v době totalitního režimu. Ředitel úřadu ve svých rozhodnutích subjektivně a bez důkazů bagatelizuje tehdejší postoje žalobce a je zjevné, že žalobce měl na mysli skutečné demokratické zásady. Podle názoru žalobce je nepřipustné při bezpečnostním řízení vycházet z principu kolektivní viny a že při svém zařazení u vojenské kontrarozvědky žalobce působil na funkci, která se výhradně věnovala ochraně utajovaných skutečností. Z nesprávně učiněného závěru o tom, že se žalobce věnoval oblasti ochrany utajovaných informací a v minimálním rozsahu i jiným oblastem, vyplývá deduktivní závěr, svědčící v neprospěch žalobce. Ředitel úřadu mylně interpretuje i ustanovení § 14 odst.2 písm.b) zákona, když podle názoru žalobce podstatou tohoto ustanovení je, zda ta která osoba skutečně prováděla činnost, jakou zákon předpokládá, tedy zda se konkrétní osoba dopustila činnosti, spočívající v potlačování základních práv a svobod anebo podpory takové činnosti, tedy zda takové riziko tu je či není. V žalobcově případě takové skutečnosti prokázány nebyly a rozhodnutí ředitele úřadu se opírají pouze o formální ustanovení organizačních směrnic bez vztahu a bez důkazu k osobě žalobce. Bezpečnostní spolehlivost žalobce byla zřetelně prokázána v předchozích bezpečnostních řízeních a tím, že po dobu jedenácti let vykonával významné funkce v rámci VOZ.

Podle názoru žalobce se ředitel úřadu ve svých rozhodnutích opírá o to, že u několika spolupracovníků žalobce byly v návrzích uvedeny následující citace „pomocí VKR v boji s vnitřním nepřítelem, respektive při pronikání nepřátelské ideologie či v oblasti signalizování negativních jevů mezi vojáky základní služby, což v praxi znamenalo donášení na osoby představující nepřátelskou opozici pro tehdejší režim“. Žalobce k tomu namítl, že materiály,

kteřé bylo nutné zpracovávat při získávání spolupracovníků, byly zcela formalizovány a musely obsahovat požadované oblasti. Nic to však nevypovídá o tom, zda ten který pracovník vojenské kontrarozvědky v praxi tyto poznatky jakkoli vyhledával. Negativní jevy mezi vojáky základní služby se týkaly drogových závislostí, krádeží, šikany a podobně, tedy nikoliv donášení na opozici. Ředitel úřadu tak ve svých rozhodnutích vychází pouze z formálních znaků činnosti vojenské kontrarozvědky, uvedené v příslušných směrnících a vůbec nehodnotí relevantní důkazy o opaku. Od počátku prověřování žalobce v roce 1990 až do současnosti nebyly zjištěny a neudály se žádné změny, které by odůvodňovaly přehodnocení předchozích rozhodnutí a nemohly být zjištěny ani žádné nové skutečnosti. Tím byla porušena zásada právní jistoty, tedy stabilita práva bez zákonného důvodu. Ředitel úřadu překročil i hranice správního uvážení, neboť z obecného vyvozuje konkrétní závěry bez materiálních a relevantních důkazů ke konkrétní osobě a nebere vůbec v úvahu skutečnosti, svědčící ve prospěch žalobce v uvedeném rozkladu.

Z obsahu vyjádření žalovaného správního úřadu k podané žalobě ze dne 4.4.2011 vyplývá, že shromážděnými podkladovými materiály bylo podle názoru žalovaného jednoznačně prokázáno, že žalobce svým působením ve funkci kmenového pracovníka vojenské kontrarozvědky jakožto složky státní bezpečnosti vědomě a aktivně vykonával činnost, spočívající v potlačování základních práv a svobod, respektive podporu této činnosti, což zakládá bezpečnostní riziko, popsané v ustanovení § 14 odst. 2 písm. b) zákona. V obou bezpečnostních svazcích, dokumentujících průběh bezpečnostního řízení o zrušení platnosti osvědčení a o nevydání osvědčení, jsou založeny jak relevantní písemnosti z personálního spisu žalobce z doby jeho působení ve funkcích vojenské kontrarozvědky, tak z objektových a osobních svazků spolupracovníků VKR, které žalobce řídil či se jinak na jejich činnosti podílel. Pokud ředitel úřadu hovoří o napadených rozhodnutích o organizačních normách VKR, pak pouze proto, aby na jejich základě vysvětlil a zdokumentoval vlastní činnost této rozvědky, její zaměření, postavení, působnost, hlavní úkoly a organizaci práce.

Existence bezpečnostního rizika, tedy činnosti, spočívající v potlačování základních práv a svobod a v podpoře této činnosti, byla u osoby žalobce podle názoru žalovaného nepochybně prokázána písemnostmi z personálního spisu žalobce a jednotlivými svazky tajných spolupracovníků, které procházely rukama žalobce. Žalobce požádal o přijetí k VKR, neboť (citováno z jeho žádosti ze dne 15.1.1982) „...je přesvědčen o tom, že v tomto směru by mohl lépe uplatnit své schopnosti a o tuto službu má velký zájem“ a že svou činnost operativního pracovníka zde vykonával podle komplexních hodnocení, návrhů na povýšení a podobně ke spokojenosti svých nařízených pracovníků až do společenských změn v roce 1989. Svazky osobních dokumentů, získaných z archivů bezpečnostních složek, dokládají konkrétní práci žalobce u VKR, tedy řízení agenturní sítě spolupracovníků, tj. tajných spolupracovníků a důvěrníků od jejich získání či převzetí, záznamy o schůzkách, vyhodnocení této spolupráce v závěrečných zprávách a podobně. Ředitel úřadu se v napadených rozhodnutích zmínil o namátkou vybraných (a nikoli pouze několika spolupracovnících, jak žalobce uvádí v žalobě), z jejichž spisu vyplývá, že byli vybráni k pomoci VKR proniknout do oblasti nepřátelské ideologie a signalizování negativních jevů mezi vojáky, což ze své podstaty nepochybně představovalo činnost, potlačující základní práva a svobody tehdejších občanů Československé socialistické republiky, respektive podporu takové činnosti, a to bez ohledu na případné dopady na další osoby, proti nimž byla činnost žalobce a jeho spolupracovníků namířena.

Žalovaný považoval za podstatné zároveň připomenout, že při získání a využívání tajných spolupracovníků se jednalo právě o styky utajované, o ochranu utajovaných

informací, o čemž vypovídají dohledané osobní svazky, které byly vedeny v režimu utajení ve stupni “Přísně tajné”.

Žalovaný má za to, že o uplatnění principu kolektivní viny se v případě žalobce jednat nemohlo, neboť úřad při bezpečnostním řízení postupoval přísně individuálně, když zjišťoval a následně hodnotil okolnosti, týkající se působení žalobce ve VKR. Shromážděný spisový materiál obsahuje dostatek poznatků a informací o činnosti žalobce v této složce státní tajné bezpečnosti (STB), počínaje jeho žádostí o přijetí k této službě a dále jeho průběžná pracovní hodnocení a další dokumenty z jeho personálního spisu, jakož i jednotlivé osobní svazky osob, které měl ve svém referátu. Z napadených rozhodnutí je patrné, že bezpečnostní riziko, zjištěné u žalobce, nespočívá ve změnách či nových skutečnostech, k nimž by došlo po období od roku 1990 a které by způsobily ztrátu jeho bezpečnostní spolehlivosti, jak mylně předpokládá žalobce, ale v jeho činnosti v rámci vojenské kontrarozvědky před rokem 1989.

Žalovaný má za to, že ve svých rozhodnutích nebyl nijak vázán tím, že VOZ a posledně Národní bezpečnostní úřad v dřívějších řízeních došel k odlišným závěrům, neboť pro stávající bezpečnostní řízení bylo podstatné a rozhodné, že v jejich rámci se podařilo opatřit podkladové materiály takového rozsahu a takové vypovídací hodnoty, po jejichž posouzení nemohl úřad a ani ředitel úřadu dospět k jinému závěru, než že u osoby žalobce existuje shledané bezpečnostní riziko. V daném případě nedošlo ke změně či k rozdílnému posouzení obdobné situace, což by dle konstantní judikatury představovalo libovůli a nerovné zacházení ze strany úřadu a jeho ředitele vůči žalobci, ale případ žalobce byl na základě nově zjištěného skutkového stavu posouzen stejně jako obdobné případy. Správní úvaha, obsažená v napadených rozhodnutích, má oporu ve shromážděných spisových materiálech a je logickým vyústěním jejich posouzení a zhodnocení z hlediska zákonného ustanovení § 14 odst.2 písm.b) zákona. V daných věcech nelze hovořit ani o podjatosti ředitele úřadu v souvislosti se skutečností, že neakceptoval usnesení rozkladové komise, která projednávala rozklady žalobce v předmětných případech, neboť rozkladová komise je pouze poradním orgánem a sám ředitel jako ústřední orgán státní správy je oprávněn rozhodovat podle vlastního uvážení.

Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním úřadem, byly zjištěny následující, pro rozhodnutí ve věci samé podstatné skutečnosti:

Na základě žádosti žalobce ze dne 15.12.2003 o vydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi pro stupeň utajení “Důvěrné” provedl úřad u žalobce bezpečnostní prověrku podle zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 31.12.2005. Výsledkem bylo vydání osvědčení žalobci dne 24.3.2006, které platilo až do dne 23.3.2015.

Dopisem ze dne 7.8.2007 oznámilo Ministerstvo obrany - Vojenské zpravodajství úřadu, že mu na základě dokončené rekonstrukce materiálů zasílá přehled rekonstruovaných a doplněných osobních spisů a svazků, spisů kádrových příslušníků vojenské kontrarozvědky a uchazečů o přijetí k vojenské kontrarozvědce.

Na základě těchto informací zahájil úřad k osobě žalobce provádění úkonů podle ustanovení § 110 zákona o ochraně utajovaných informací a po zhodnocení těchto úkonů a posouzení všech zjištěných informací konstatoval, že ve smyslu ustanovení § 14 odst.6 zákona nezjistil přítomnost bezpečnostních rizik a že žalobce podmínky pro vydání osvědčení nadále splňuje.

Na základě žádosti žalobce o vydání osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení "Tajné" ze dne 9.10.2009 provedl úřad k jeho osobě nové bezpečnostní řízení o vydání osvědčení. V rámci tohoto bezpečnostního řízení získal úřad další archivní materiály, vztahující se k žalobci, od archivu bezpečnostních složek, konkrétně z oddělení operativních svazků rozvědky a vojenské kontrarozvědky. Po posouzení informací, vyplývajících z předmětných archivních materiálů, vztahujících se k osobě žalobce, zahájil úřad v souladu s ustanovením § 93 odst.1 písm.c) a podle ustanovení § 101 odst.1 zákona č. 412/2005 Sb., řízení o zrušení platnosti citovaného osvědčení fyzické osoby vydaného žalobci.

Rozhodnutím ze dne 22.9.2010 úřad podle ustanovení § 121 odst. 3 a § 101 odst. 2 zákona č. 412/2005 Sb. rozhodl v bezpečnostním řízení o tom, že se platnost osvědčení fyzické osoby ruší, neboť bylo zjištěno, že žalobce přestal splňovat podmínku bezpečnostní spolehlivosti, když uvědoměle a aktivně vykonával činnost příslušníka vojenské kontrarozvědky v letech 1982 - 1985 a následně i po dobu studia na Vysoké škole SNB až do roku 1990.

Rozhodnutí o zrušení platnosti osvědčení napadl žalobce rozkladem ze dne 5.10.2010, o němž rozhodl ředitel úřadu žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 6.1.2011, č.j.: 6/2011-NBÚ/07-OP. Rozklad zamítl se závěrem, že právní zhodnocení zjištěného skutkového stavu provedené úřadem je správné a na rozdíl od stanoviska rozkladové komise se shodl se závěrem úřadu, že žalobce nesplňuje, respektive přestal splňovat podmínku bezpečnostní spolehlivosti z důvodu shledaného bezpečnostního rizika ve smyslu ustanovení § 14 odst.2 písm.b) zákona.

Na základě žádosti žalobce ze dne 9.10.2009 o vydání osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení "Tajné", podané podle ustanovení § 94 zákona č. 412/2005 Sb., provedl úřad u jeho osoby bezpečnostní řízení podle ustanovení § 89 a následujících tohoto zákona. V průběhu tohoto bezpečnostního řízení získal úřad archivní materiály, vedené archivem bezpečnostních složek, konkrétně oddělení operativních svazků rozvědky a vojenské kontrarozvědky, především objektové a osobní svazky, vztahující se k působení žalobce ve VKR v letech 1982 - 1990 a do bezpečnostního svazku žalobce vyhotovil kopie všech relevantních dokumentů.

Dne 24.6.2010 byl se žalobcem uskutečněn pohovor podle ustanovení § 105 odst.1 zákona č. 412/2005 Sb.

Rozhodnutím ze dne 22.9.2010 úřad rozhodl v řízení o vydání osvědčení tak, že se osvědčení fyzické osobě žalobci nevydává, neboť bylo zjištěno bezpečnostní riziko podle ustanovení § 14 odst.2 písm.b) zákona, kdy žalobce vykonával činnost, spočívající v potlačování základních práv a svobod, respektive podporu takové činnosti tím, že uvědoměle a aktivně vykonával činnost příslušníka vojenské kontrarozvědky v letech 1982 - 1985 a následně i po dobu studia na Vysoké škole SNB až do roku 1990.

Rovněž rozhodnutí o nevydání osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení "Tajné" napadl žalobce dne 11.10.2010 včasným rozkladem, o němž rozhodl ředitel Národního bezpečnostního úřadu druhým žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 21.12.2010, č.j.: 10/2011-NBÚ/07-OB, jímž rozklad zamítl a rozhodnutí úřadu o nevydání osvědčení potvrdil, přičemž - na rozdíl od stanoviska rozkladové komise - se ředitel úřadu shodl se závěrem úřadu o tom, že žalobce nesplňuje podmínku bezpečnostní spolehlivosti z důvodu shledaného bezpečnostního rizika ve smyslu ustanovení § 14 odst. 2 písm. b) zákona.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správním úřadem z hlediska žalobních námitek, uplatněných v podané žalobě a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen s.ř.s.). Vzhledem k tomu, že žádný z účastníků řízení nepožádal výslovně o nařízení ústního jednání, vyjádřil tím žalobce i žalovaný správní úřad souhlas se zamýšleným postupem soudu rozhodnout ve věci samé bez nařízení ústního jednání. Z tohoto důvodu Městský soud v Praze postupoval podle ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s. a o podané žalobě rozhodl, aniž ústní jednání nařizoval. Věc soud posoudil takto:

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání dvou rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu (dále též žalovaného správního úřadu), jimiž dne 6.1.2011 zamítl rozklad proti rozhodnutí tohoto úřadu o zrušení platnosti osvědčení ze dne 22.9.2010 a dne 10.1.2011 rozhodl o zamítnutí rozkladu žalobce proti rozhodnutí úřadu o nevydání osvědčení ze dne 29.9.2010. Obě žalobou napadená rozhodnutí vycházejí ze zjištění správního úřadu, že u žalobce bylo shledáno bezpečnostní riziko podle ustanovení § 14 odst.2 písm.b) zákona, kdy žalobce vykonával činnost, spočívající v potlačování základních práv a svobod, respektive podporu takové činnosti tím, že uvědoměle a aktivně vykonával činnost příslušníka vojenské kontrarozvědky v letech 1982 - 1985 a následně i po dobu studia na Vysoké škole SNB až do roku 1990.

Podle ustanovení § 14 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů, splňuje podmínku bezpečnostní spolehlivosti fyzická osoba, u níž není zjištěno bezpečnostní riziko. Bezpečnostním rizikem je a) závažná nebo opakovaná činnost proti zájmům České republiky, nebo b) činnost, spočívající v potlačování základních práv a svobod, anebo podpora takové činnosti.

Podle ustanovení § 14 odstavce 3 písmeno e/ tohoto zákona lze za bezpečnostní riziko též považovat styky s osobou, která vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmu České republiky.

Podle ustanovení § 101 zákona č. 412/2005 Sb. řízení o zrušení platnosti osvědčení fyzické osoby, osvědčení podnikatele nebo dokladu Úřad zahájí, existuje-li důvodná pochybnost o tom, že držitel takovéto veřejné listiny i nadále splňuje podmínky pro její vydání. Přestal-li držitel osvědčení fyzické osoby, osvědčení podnikatele nebo dokladu splňovat podmínky pro vydání takovéto veřejné listiny, Úřad její platnost zruší.

Ze spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním úřadem, vyplývá, že žalobci vydané osvědčení bylo zrušeno proto, že žalovaným správním úřadem byl žalobce shledán osobou, která přestala splňovat podmínky pro vydání takové veřejné listiny. Ze stejného důvodu pak nebylo vyhověno žádosti žalobce o vydání osvědčení pro stupeň utajení „Tajné“.

Skutečnosti, vyjádřené zákonodárcem v ustanovení § 81 zákona č. 412/2005 Sb., byly správním úřadem hodnoceny jak v rozhodnutí NBÚ o zrušení platnosti osvědčení a v rozhodnutí o nevyhovění jeho žádosti o vydání osvědčení, tak i v žalobou napadených rozhodnutích ředitele NBÚ o rozkladu. Správní úřad v případě všech uvedených rozhodnutí zcela určitě, jednoznačně a srozumitelně uvedl důvody, pro které má pochybnosti o důvěryhodnosti a spolehlivosti žalobce, a z nichž dovodil v případě žalobce existenci bezpečnostního rizika podle ustanovení § 14 odst.2 písm.b/ zákona, která je zároveň podmínkou pro držení uvedeného osvědčení.

Městský soud v Praze považuje za potřebné zdůraznit, že pojmy důvěryhodnost, bezpečnostní spolehlivost či nespolehlivost či bezpečnostní riziko, jsou pojmy obecnými a je tedy na úvaze správního úřadu, aby vyhodnotil, zda jsou tyto pojmy po obsahové stránce naplněny či nikoli. Soudu pak v rámci přezkumu správního rozhodnutí přísluší posuzovat, nakolik úvaha správního úřadu, uvedená v odůvodnění napadeného rozhodnutí, má oporu v předloženém spisovém materiálu a nakolik závěry, které jsou z konkrétních skutkových zjištění vyvozovány, jsou v souladu se zásadami logiky. Soudu tedy nepřísluší rozhodovat o věci samé, neboť tím by nepřipustně a v rozporu se zákonem nahrazoval svoji činnost činností správního úřadu.

Po provedeném řízení dospěl Městský soud v Praze k závěru, že posouzení, které bylo provedeno věcně příslušným správním úřadem, bylo provedeno dostatečně v tom směru, že úvaha obsažená v odůvodnění napadeného rozhodnutí je dostatečná pro závěr, že nebyly shledány důvody pro zrušení rozhodnutí soudem například z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek odůvodnění.

U žalobce byl shledán správním úřadem výskyt bezpečnostního rizika, které bylo spatřováno v tom, že žalobce vykonával činnost, spočívající v potlačování základních práv a svobod, respektive podporu takové činnosti tím, že uvědoměle a aktivně vykonával činnost příslušníka vojenské kontrarozvědky v letech 1982 - 1985 a následně i po dobu studia na Vysoké škole SNB až do roku 1990.

Podklady pro tento závěr žalovaného správního úřadu byly získávány v souladu s ustanovením § 14 zákona č. 412/2005 Sb. a jejich hodnocení odpovídá obecným zásadám. V daném případě soud nezjistil, že by závěry žalovaného nebyly podloženy dostatečným způsobem skutkovými zjištěními, byly by s nimi v rozporu, že by se správní úřad nevypořádal se všemi důkazy a nebo že závěry, k nimž správní úřad dospěl při hodnocení provedených důkazů odporují zásadám logického myšlení a uvažování.

Z obsahu předloženého spisového materiálu lze učinit závěr o tom, že nebyly shledány žádné důvody pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Správní úřad učinil potřebná opatření, vedoucí ke zjištění všech okolností, vztahující se k podmínkám pro vydání respektive ukončení platnosti osvědčení, jednotlivé důkazy byly správním úřadem hodnoceny ve vzájemné souvislosti a na základě zjištěných rozhodných skutečností bylo aplikováno příslušné ustanovení zákona. Postup žalovaného je soudu přezkoumatelným způsobem srozumitelný a k porušení procesních práv žalobce nedošlo.

K žalobcem uplatněným žalobním námitkám považuje soud za potřebné dále dodat :

Soud předesílá, že si je plně vědom specifické povahy řízení před NBÚ, v rámci něhož dochází k prověřování bezpečnostní spolehlivosti fyzických osob. V tomto směru soud pokládá za vhodné poukázat na náleze ze dne 25.6.2003, sp. zn. II. ÚS 28/02, v němž Ústavní soud konstatoval, že ochrana utajovaných skutečností (dnes utajovaných informací) a podmínky kladené na osoby, jež s těmito skutečnostmi budou nakládat, je natolik specifickou oblastí, že ani z ústavněprávního hlediska není možné garantovat všechna procesní práva těchto osob v takové míře, jako je tomu u jiných profesí. Ani přes tuto skutečnost však dle citovaného nálezu Ústavního soudu nelze rezignovat na zajištění ústavní ochrany práv

prověřovaných osob (v podstatě shodně viz též nálezný Ústavního soudu ze dne 12.7.2001, sp. zn. Pl. ÚS 11/2000, dostupný na <http://nalus.cz>).

Není pochyb o tom, že konečné rozhodnutí ředitele NBÚ ve věci žádosti o udělení osvědčení žalobci pro styk s utajovanými informacemi i konečné rozhodnutí ředitele NBÚ ve věci rozhodnutí o zrušení platnosti osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení „Důvěrné“ podléhají soudnímu přezkumu. Aby soudní přezkum napadeného rozhodnutí nebyl ryze formální činností a naplnil svůj účel, vymezený ustanovením § 2 s.ř.s. (poskytnutí ochrany veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob), nelze soudu upřít pravomoc posoudit, zda poklady, které si správní orgán opatřil a na jejichž základě ve věci samé rozhodl, skýtají dostatečnou oporu pro skutková zjištění správního orgánu ve věci samé

V daném případě je nutno konstatovat, že z obsahu správního spisu vyplývá, že úvaha žalovaného správního úřadu o bezpečnostním riziku na straně žalobce má oporu v obsahu spisového materiálu. Shromážděný spisový materiál obsahuje dostatek poznatků a informací o činnosti žalobce v uvedené složce státní tajné bezpečnosti (STB), počínaje jeho žádostí o přijetí k této službě u Vojenské kontrarozvědky a dále jeho průběžná pracovní hodnocení a další dokumenty z jeho personálního spisu, jakož i jednotlivé osobní svazky osob, které měl ve svém referátu. Z napadených rozhodnutí je patrné, že bezpečnostní riziko, zjištěné u žalobce, nespočívá ve změnách či nových skutečnostech, k nimž by došlo po období od roku 1990 a které by způsobily ztrátu jeho bezpečnostní spolehlivosti, jak nedůvodně předpokládá žalobce, ale v jeho činnosti v rámci vojenské kontrarozvědky před rokem 1989.

V rámci provedeného bezpečnostního řízení získal Národní bezpečnostní úřad další archivní materiály, vztahující se k žalobci, od archivu bezpečnostních složek, konkrétně z oddělení operativních svazků rozvědky a vojenské kontrarozvědky. Právě posouzení takto získaných informací, vyplývajících z předmětných archivních materiálů a vztahujících se k osobě žalobce, byly důvodem pro závěr jednak o tom, že žalobci nelze vyhovět v jeho žádosti o vydání konkrétního osvědčení pro stupeň utajení „Tajné“, jednak o zahájení správního řízení z moci úřední podle ustanovení § 93 odst.1 písm.c) a podle ustanovení § 101 odst.1 zákona č. 412/2005 Sb., o zrušení platnosti žalobci již vydaného osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení „Důvěrné“.

Není proto důvodná žalobní argumentace žalobce o tom, že je nesprávné a nedůvodné tvrzení správního úřadu, že k přehodnocení předchozích stanovisek došlo po získání dosud neznámých poznatků. Pokud byly jako podklad do osobního spisu žalobce založeny organizační normy, kterými se řídila a byla organizována činnost VKR, pak žalovaný v odůvodnění napadených rozhodnutí o rozkladech netvrdí, že tyto byly založeny do bezpečnostního spisu jako dokument dříve neznámý a že jsou v konečném důsledku ředitelem úřadu hodnoceny jako důvod bezpečnostní nespolehlivosti, protože jejich obsah je třeba hodnotit ve vztahu a v souvislosti s archivními materiály, vztahujícími se k žalobci, získanými od archivu bezpečnostních složek, konkrétně z oddělení operativních svazků rozvědky a vojenské kontrarozvědky. Konkrétní činnost žalobce, podléhající ustanovení § 14 odst.2 písm.b) zákona, nebyla hodnocena na základě obsahu obecných organizačních norem, ale zcela konkrétních a určitých skutečností, získaných z archiválií a zcela bezprostředně se vztahujících k obsahu činnosti žalobce v letech 1982 – 1990.

S přihlédnutím k výše uvedenému zájmu státu na ochraně utajovaných skutečností ani soud nemůže uvést obsah konkrétních zjištění, které vedly k závěru, vyjádřenému v napadeném rozhodnutí.

Na základě výše uvedeného soud dospěl k závěru, že podaná žaloba nebyla podána důvodně, neboť žalobní námitky, uplatněné v podané žalobě, nebyly shledány důvodnými a soud proto podle ustanovení § 78 odst.7 s.ř.s. žalobu v plném rozsahu zamítl.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst.1 věta první s.ř.s., podle něhož by právo na náhradu nákladů řízení podle úspěchu ve věci příslušelo žalovanému správnímu orgánu, jemuž však žádné nad rámec činnosti správního orgánu prokazatelné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst.1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 12.dubna 2012

JUDr.Hana V e b e r o v á ,
předsedkyně senátu